

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I. Perfectio ſectanda ſimul cum poſſeſſione reddituum Eccleſiaſticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

alij Sanctissimi Episcopi redditus habuerint : alij quidem ex proprio patrimonio ; alij autem ex iis quæ fideles Ecclesiæ largiebantur : signum est id licere , sicut nunc per totum Christianum orbem est in vſu , & praxi : vt possit Episcopus cum auctoritate ac decetia munere suo fungi ; & vt habeat vnde possit rebus diuini cultûs , necessitatibus viduarum & orphanorum subuenire ; & eleemosynas in pauperes erogare. In eum enim finem Imperatores , Reges & Principes , alijque diuites , ac potentes , amplos redditus assignarunt , quibus nunc gaudent Ecclesiæ Cathedralis , Collegiatæ , Parochiales , & Episcopi , Canonici , & alij ; qui Ecclesiastica Beneficia possident : idque præter Decimas quas Fideles semper præbent , sicut olim : *m Hebrai dabant Sacerdotibus ac Levitis.*

HIS præmissis , quæ vniuersalis Ecclesiæ consuetudine sunt approbata , & ipsa experientia ingentium bonorum , quæ tales reddituum possessio secum adfert , si Prælati eis , vt oportet , vtantur : ad nostrum Institutum pertinet explicare modum Euangelicæ paupertatis , quæ ad ipsos Prælatos pertinet : ijs præmissis , quæ supra diximus de omnibus Ecclesiasticis. Quæ quidem paupertas in tribus potissimum consistit , quæ paulatim explicabuntur.

§. I.

*Perfectio secunda simul cum possessione reddituum
Ecclesiasticorum.*

PRIMUM , omnes debent perfectissimè amplecti veram paupertatem spiritûs , quæ inordinatam bonorum temporalium cupiditatem cohibet , tam quo ad dominium , quàm quo ad eorum vſum. Cùm enim sint Magistri perfectionis , necesse est eos valde radicos esse in eo fundamento , quod supremus eius magister iecit : cum dixit : *a beati pauperes spiritu : quoniam ipsorum est regnum caelorum.* Cum igitur Deus eis permittat habere diuitias temporales : non debent permittere , vt spiritus eis adhaerescat , iuxta illud Dauidis : *b Diuitia si affluant : noliti cor apponere.* si enim cor dedit se *c auaritia & cupiditati , quæ radix est omnium malorum ,* scandalizant fideles , & labuntur in grauissima peccata , cum detrimento suorum ministeriorum. Ac propterea inter primas conditiones , quas Apostolus exigit ab Episcopo , est : *d ne sit turpis lucri cupidus , bonorum scilicet temporalium , neque existimet e quaestum esse pietatem : iudicium*

enim

m Num. 18.
21.

Tract. 1. c. 9

a Matt. 5. 3.

b Psal. 61.

11.

c 1. Timot.

7. 5. 10.

d c. 3. 3.

Tit. 1. 8.

e 1. Tim. 6. 5

d. e. 3. 3.
Titi. 1. 8.
c. 1. Timo.
6. 5.
f. Ezech. 34.
2. 10.
g. Ios. 10. 2.

h. e. 21. 17.
in 1. Pet. 5.

i. 1. Tim. 6. 8.
concilium
Cath. Hag.
4. c. 15. Re-
fertur c.
Episcopis.
D. 41.
Sess. 25. c. 1.
de Refor-
mat.

enim erit, quod non querant bonum ouium, sed earum spolia; incommoda & lucra propria. Sicut illi de quibus dixit Dominus per Ezechielem: *f. v. Pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos; nonne greges à Pastoribus pasuntur: Lac comedebatis, & lanis operiebamini; & quod crassum erat occidebatis: gregem autem meum non pascebatis. Ego ait Deus liberabo gregem meum de vestro & non erit ultra vobis in escam; & faciam, vt pastores non pascant amplius semetipsos. Hi sunt quos Christus Dominus noster g. Mercenarios appellat, qui vident lupum venientem, & dimittunt oves, ac fugiunt. Quia non querunt, nisi mercedem suam, ideoque cum illis deest aliqua commoditas, deserunt oves, etiam si lupi eas rapiant, & dispergant. Imò dicere licet, quod cupiditas mercenarios conuertat in lupos: qui nihil aliud attendunt, quam vt rapiant lac, & lanam; & reliqua commoda, quæ querunt ad satiationem suam famem: transgredientes legem charitatis, qua Christus D. N. dixit Petro: *h. pasce oves meas*, vt enim aduertit S. Thomas, non dixit: *concede vel excoria*: non enim ad id eas ei commendabat; sed vt eis attenderet, ac prospiceret; exuens omnem cupiditatem, quæ vehementer impedit bonam officij ipsius executionem. Semper enim cupiditas & studium priorum commodorum si sit vehemens, præualet contra desiderium utilitatum alienarum. Ac propterea Episcopus in sua consecratione interrogatur: *vis semper in diuinis esse negotijs mancipatus, & à terrenis negotijs vel lacris turpibus alienus, quantum te humana fragilitas consenserit possit?* Excipit respondet: *volò*. Ex quo fit, quod Prælati debeant etiam paupertatem hanc spiritus ostendere in eo, vt sint contenti cum ea moderatione, quæ iuxta suum statum ei conuenit; reiiciendo quicquid superfluum est, & vanitatem, mundi que pompam olet. Sibi certò persuadentes: auctoritatem sui statûs non in ea pompa consistere, quam iactant Domini Seculares, sed in magnitudine & copia virtutum. Quarum vna est temperantia & modestia in ornatu propriæ personæ, ac domûs, & comitatu fauulorum, eorumque vestibus. Si enim Apostolus dicebat: *i. habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti sumus*, rationi consentaneum est, vt & Prælati saltem ijs sint contenti quæ suo statui conueniunt: aspirantes, quantum fieri poterit, ad paupertatem Apostolorum. Quod iubet Concilium Cathaginense, dicens: *Episcopus vilem suppellectilem & mensam, ac vilius pauperem habeat: & dignitatis suæ auctoritatem Fidei & vitæ meritum querat*; Quod Decretum renouauit Concilium Tridentinum, monens Episcopos vt in ijs: quæ ad mensam, victum, & domesticam suppellectilem, ac famulos spectant, caueant; ne quid appareat, quod à Sancto hoc Instituto alienum, quodque non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præferat. Et simul eis commendat, vt ita suam vitam statui suo conforment, vt reliqui ab eis discant temperantiam, modestiam, conti-*

nentiam

nentiam, sanctamque humilitatem, quæ nos Deo reddit adeo amabiles. Nec dubium est quin rara sanctitas cum minori externo splendore, maiorem adferat officio auctoritatem, quam magnus exterior splendor cum minoribus Sanctitatis indicijs. Nam potius hic offendere solet, & Christianum populum scandalizare; & occasionem præbere murmurationū contra ipsos Prælatos, notantes eos, quasi leues, & profanos: quantumvis ipsi pompam illam tegant pallio auctoritatis officij, & muneris sui. Quare S. Bernardus eo usque progressus est ut Eugenio Papæ scripserit: vides omnem Ecclesiasticum Zelum feruere sola pro dignitate tuenda: Honori totum datur, sanctitati nihil, aut parum. Si causa requirente, paulo summissius agere, ac socialiùs te habere tentaueris; absit (inquiunt) non decet, tempori non congruit, maiestati non conuenit, quam geras personam attendito. Dolendum vehementer est, quod cum aliqui Prælati Sanctam paupertatem Christi que humilitatem amplecti volunt: nunquam desint Zelatores honoris mundani, qui Christiani honoris prætextu desiderium illud eis retundant; & à Sancto illo proposito retrahant.

VLTERIVS tamen progredi debet perfectio Prælatorum in virtute Sanctæ paupertatis, circa redditus Ecclesiasticos: ut cum ea coniungant charitatem & misericordiam in distributione omnium, quæ ultra congruam ipsorum sustentationem, & iuxta suarum Personarum conditionem & qualitatem eis superflua sunt. Ita ut ingenuè & generosè statuas non thesaurizare, ut erigant ius aliquod primogenituræ, aut suos cognatos ditent, aut alias expensas prodigas & superfluas ac seculares faciant: sed ea omnia exponant, ac distribuant in pauperes, aut pia alia Diuini cultus opera; idque propter rationes in primo Tractatu positas. Quamobrem etiam si valde sint diuites, gerere se ac tractare debent, tanquã pauperes: nam iuxta perfectionem, quam in statu suo profitentur: non debent, quæ superflua habent, exponere solo suo arbitratu: & quod ratione sui status habent, non debet dicere esse suum; sed patrimonium Iesu Christi, & bona Ecclesiæ, & pauperum thesaurum. Hic sensus fuit Sacrorum Apostolorum, quem explicuerunt in Canonibus hac de re editis: in quibus expressè constituerunt, ut Episcopi huiusmodi bona distribuant inter egentes, quasi qui agit in conspectu Dei: non dantes aliquid suis consanguineis, nisi & illi essent egentes. Quod idem confirmauit Sanctum Conciliū Tridentinum, cuius verba supra retulemus. Et hic fuit etiam semper communis sensus Summorum Pontificum & Sanctorum Ecclesiæ Doctorum. Sanctus Augustinus respondens hæreticis, qui eos caluminiabantur quasi cupidos & proprietarios, dicit eis: Si priuatim quæ nobis sufficiant possidemus, non illa nostra sunt; sed pauperum, quorum

Lib. 4. de
consuetu-
dine.

”

2

”

”

c. 9.

12. q. 1. c.

vide res. c.

Episcopus.

c. c. praci-

pinus.

Canon. 4.

c. 39. c. 75.

Sess. 25. De-

cret. de Res-

for. c. 1.

procuracionem quodammodo gerimus, non proprietatem nobis usurpatione damnabili vindicamus. Et ita se & alios vocat *compauperes pauperum*. Etsi enim concedamus: eos habere verum dominium reddituum Ecclesiasticorum, eum in modum, quo loco paulo ante citato est innuatum: quoad usum tamen tam pauperes se reputabant atque ipsosmet pauperes; & quod habebant erat quasi in custodia, ut illis distribueretur. S. Ambrosius etiam hanc suam paupertatem fatetur dicens: omnia, que habeo, pauperum sunt. Idem confirmat SANCTVS HIERONYMVS dicens: quod secundum sanctorum Patrum traditionem, res Ecclesiarum sunt vota fidelium, precium peccatorum, pauperum patrimonium. Quare expendi debent in excipiendis peregrinis, in adiuuandis pauperibus Xenodochiorum, & Monasterijs ac reliquis pauperibus. His addit Sanctus Bernardus: quicquid præter convenientem sustentationem accipitur, aut retinetur, esse quoddam genus furti, & speciem sacrilegij: quatenus non traditur pauperibus, quod Christus Dominus Noster eiusque Ecclesia tradidit iubent. Idem enim detrimentum eis accidit, si non detur quod ex charitate debetur; atque si debitum fuisset ex iustitia; siquidem fame pereunt. Ac propterea ad quendam alium Episcopum idem Sanctus Bernardus scribit: quod nudi & famelici clament in celum dicentes: *nostrum est quod effunditis, nobis crudeliter subtrahitur quod inaniter expenditis nostris necessitatibus detrahitur quicquid accedit vanitatibus vestris*. Ac propterea Sanctus Hieronymus dixit famem, sterilitatem, & miseriam huius mundi esse iram & poenam Deirati: eò quòd in suis pauperibus defraudetur propria sua possessione: cum eis non datur elemosyna, quam in suis grauibz necessitatibus petunt.

HÆC fuit querelâ Christi Domini Nostri contra Episcopum Ephesium, de quo proximo capite egimus: cum ei dixit: *k habeo aliquid aduersum te quod charitatem primam reliquisti*. Nam, ut graues Doctores asserunt, hic Episcopus primis suis initijs fuit valde feruens & liberalis in dandis elemosynis: postea verò fuit parcior ex tepiditate in eis elargiendis: ac propterea Christus eum monuit, ut *prima opera faceret*. Quasi ei dixisset: prius florebas in operibus misericordiarum: nunc autem omnino manes aridus: refloresce igitur, ut prius. Et hoc idem dixit Apostolus Philippensibus: qui in huiusmodi misericordiarum operibus præstandis exaruerant: exultans enim dicit eis *tandem aliquando restoruisu*. Et ob eandem etiam causam dixit Christus Dominus eidem Episcopo: *memor es unde excideris*: nam Prælati liberalis in elemosynis faciendis, ad magni celsitudinem honoris ascendit inter homines: nec vlla externa pōpa & apparatus potest tantâ autoritatē suę personę acquirere: quam si multas

faciat

In oratione
ad Auxen-
tium 23. q.
8. c. Conue.
16 q. 1. c.
Quia in
c. Quo-
niam.

In Declam.
super id: Ec-
ce nos reli-
quimus om-
nia. Et E-
pist. 2. ad
Fulconem.
Epist.
42. ad Hen-
ricum Semi-
nentem in
Malach.

3
k Apocal. 2.
4. 1. Ar-
tas. vide
Riberam,
in W. g. s.

Phil. 4. 10

faciat eleemosynas. Neque maior est honor in mundo, quam si videant omnes, eum tractare se quasi pauperem, & in expensis erga se parcum esse: vt omnia det pauperibus. *Gloria Episcopi* (ait SANCTVS HIERONYMVS) *est pauperum opibus providere.* Et quid mirum ipsum tanto in honore habere, siquidem suis eleemosynis facit: se valde similem Christo, qui pauperem se fecit, vt nos ditaret? Ad tantam autem similitudinem cum ipso met Deo ascendit, vt SANCTVS GREGORIUS NAZIANZENSIS dicat: eum esse quasi Deum pauperem: *Fac* inquit, *vt calamitoso sis Deus, Dei misericordiam imitando: nihil enim tibi Diuinum homo habet, quam de alijs bene mereri.* Attende, quod tibi pauper relictus est vt Deo, cuius vices suppleas, dum pauperi subuenis. Quod si ab hoc officio degeneres, & in eleemosynis faciendis relaxes: cadis ex loco altissimo, amittis opinionem bonam, quam habebas; nec eum fructum in tuis ouibus facies, quem antea faciebas. Memior etiam esto proprium esse pastoris CHRISTI (quemadmodum ipse SANCTO PETRO dixit) pascere eius oues; nec solum spiritali pascu, sed etiam, quando opus est, corporali. Imò ter ei dixit: *m pascis oues meas*, ad significandum (vt ait Sanctus Thomas) pascu huc esse debere doctrinam sanam, vitam exemplarem, & eleemosynam corporalem: ita vt spiritalibus misericordiae operibus adiungat corporalia. Præterea enim dicitur. *n duos illos Cherubinos quos Rex Salomon posuit in templo & sunt figura Prælatorum, fuisse ex ligno oliuarum tectos auro:* ad significandum, quod Prælati debeant cum scientia sua coniungere Charitatem & Sanctitatem; & opera misericordiae ad firmandum Templum Dei, quod est eius Ecclesia. Ac denique, omnes Episcopi, dum consecrantur, interrogantur, *vis pauperibus & peregrinis, omnibusque indigentibus esse propter nomen Domini affabilis, & misericors?* Et ipse respondet: *volo.* vt intelligat: sua sponte sese offerre ad hanc misericordiam indigentibus exhibendam. Quod si postea non præstet, cum posset: ex his quæ diximus intelliget grauitatem sui peccati & periculi magnitudinem, iramque & minas Dei, & alia motiua, quæ impellere ipsum possint, ad implendum quod debet.

HINC licet ascendere ad quartum paupertatis gradum, quæ eluxit in hoc SANCTO EPISCOPO SMYRNENSI: qui patienter tulit spoliatum se fuisse omnibus suis bonis, & ab hominibus: desertum, ne officio suo deesset. Et cum hac ratione obtineatur summa perfectio: ideo nihil in eo deprehensum est, quod merito reprehenderetur: sicut in alijs eius focijs. Hæc etiam fuit perfectio S. Paulini Episcopi: qui totum suum patrimonium, valde alias amplè expendit in alendis pauperibus, ac redimendis captiuis: ita vt nec retineret sibi, quod ad propriam sustentationem erat necessarium. De quo S. Augustinus scribit: quod factus fue-

*Epist. ad
Nepotianum.*

*Orat. de
Pauperum
amore.*

*m Ioan. 21.
15. in 1. Pe-
tri 5.
Ita laxam.
n 3. Reg. 6.
32. idē dicitur
de daeb. O-
stis. Ora-
cul.*

Lib. de Ci-
uit. c. 10.

rit ex opulentissimo diuite, voluntate pauperimus, & copiosissime sanctus. Deo-
que dicebat: ne, quaeso Domine, crucier ego propter aurum, aut argen-
tum: tu enim nosti ubi omnia mea reposita habeam. Et eo usque eius chri-
stas peruenit, ut permitteret se in mancipium vendi, ut subditum quor-
dam captiuum redimeret. Cumque multas calamitates ac tribulationes
sustinuisset, ex omnibus victor euasit: redijtque ad suum Episcopatum
cum multorum captiuorum spolijs.

§. II.

Fiducia in Deum, cum adsunt Tribulationes.

HÆc sunt Dei consilia ad seruos suos exaltandos, postquam in elec-
tionis & multis alijs bonis operibus sese exercuerunt: ut per-
mittat eos per multas tribulationes transire, ut pugna sit difficilior,
victoria gloriosior, & amplior ac preciosior corona. Et ita dixit huic
Episcopo: a nihil horum timeas, quæ passurus es. Ecce, missus est Diabolus ad
quos ex vobis in carcerem, ut tentemini: & habebitis tribulationem diebus decem.
Isto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ. Qui vicerit, non laedet-
ur, à morte secunda. Quibus verbis animi illi addit ad tolerandam pauperitatem
& alias calamitates, adductis aliquibus rationibus valde efficacibus. Prima
ac præcipua fuit; quia dicens ei: nihil timeas, certum eum facit, quod ipse
eum habeat sub sua protectione. Qui autem talem habet protectorem,
non est cur timeat vllum persecutorem, & aduersarium: modò sit fidelis
& promptus in obediendo. Ac propterea præclare Sanctus Augustinus
dixit: quid times hominem o homo in sinu Dei positus? Tu de illius sinu noli cadere,
quicquid ibi pressus fueris ad salutem valebit, non ad perniciem.

SECUNDA ratio est, quod huiusmodi calamitates eueniant per ma-
num & artem dæmonis, ut ipsi probentur, & examinentur: id permit-
tente Deo, ut magis purificentur, & perficiantur. Electi enim, qui à pau-
peritate spiritus incipiunt (quæ prima est octo beatitudinum, cui promil-
lum est regnum cælorum) transire debent per omnes usque ad vltimam,
quæ est pati persecutiones propter iustitiam. Tunc enim plene erit ipsorum
regnum cælorum.

TERTIA ratio est: quia persecutio & paupertas non esset dura-
tura nisi per decem dies: quod est tempus limitatum, & per se satis
breue. Optimum autem est sese excitare & stimulare ad patiendum aliquo-
berui tempore: siquidem totum tempus est quasi decem dierum, si cum
aeternitate conferatur. Et quoniam præmium & pœna propolita ma-

gnum

a Apoc. 2, 10

Serm. 6 de
verbis Do-
mini To. 10